

...Bir gün gülə-gülə qayıdacaqdır Ağlaya-ağlaya köçən Kəlbəcər...

Bu bir xalq qəzeti
ƏDALƏT

Ordumuzun bölmələri

Kəlbəcər rayonuna daxil olub

Azərbaycan Respublikası, Rusiya Federasiyası Prezidentləri vo Ermənistan Respublikası baş nazirinin imzaladığı üçtərəfli Bayanatın osasən Azərbaycan Ordusunun bölmələri noyabrın 25-də Kəlbəcər rayonuna daxil olub.

Müdafia Nazirliyindən Adəlet.az-a verilən məlumatla göro, bölmələrimiz bu istiqamətdə hərəketini təmin etmək məqsədilə mühəndis işləri başa çatdırılıb, qosunların hərəkət marsrutunu üzrə çətin keçilən dağ yollarını minaldardan təmizlənlər istifadəyə hazır vəziyyətə getirilir.

Mehriban Əliyeva
Azərbaycan xalqını
təbrik etdi

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Kəlbəcər rayonunun işgaldən azad olunması münasibətlə rəsmi "Instagram" səhifəsində paylaşım edib.

Adəlet.az paylaşıımı təqdim edir:
"Hörmətli həmvətənlər!

Sizi əlamətdar hadisə - Kəlbəcər rayonunun işgaldən azad olunması münasibətlə səmimi-qələbdən təbrik edirəm! Qoy Şənli Qələbəmiz hər evə, hər ailəyə bol sevinc, təbəssüm, səadət, ölkəmizə sülh və əmin-amanlıq getirsin! Uca Tənri xalqımızı, Vətənimizi və Prezidentimizi qorusun! Qarabağ Azərbaycandır!"

Erdoğan: "Bəzi həmsədr
ölkələrin narahatlığının
heç bir əhəmiyyəti yoxdur"

Dağlıq Qarabağda 30 il davam edən işgal sona çatıb. Adəlet.az-in məlumatına görə, buna Türkiye Prezidenti Recep Tayyip Erdoğan deyib.

R.T.Ərdoğan qeyd edib ki, təəssüflər olsun ki, 10 noyabrda Azərbaycan, Rusiya prezidentləri vo Ermənistan baş naziri tərəfindən imzalanın boyanı baxmayaraq, ATƏT Minsk qrupunun həmsədri olan bəzi ölkələr bu razılışdan narahatdır: "Onların narahatlığının heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Türkiyə, Azərbaycan vo Rusiya bölgədə sülhün və sabitliyin olması üçün çox ciddi addımlar atıb vo bu gün Qarabağda Azərbaycan bayrağı dalğalınan və bəzən şəhər saatlarında işgal edilmişdir".

R.T.Ərdoğan qeyd edib ki, dünən Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin telefon danışığı zamanı Qarabağda sülhün və sabitliyin möhkəmlənməsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparıb.

Spiker: "Azərbaycan ordusu
Kəlbəcərə daxil olmaqla 27 illik
qətnaməni icra etmiş oldu"

Milli Məclisin spikeri Sahib Qafarova Kəlbəcərin işğaldan azad olunması ilə bağlı Azərbaycan xalqını təbrik edib.

Adəlet.az-in məlumatına görə, S.Qafarova bildirib ki, bu gün şəhər Azərbaycan Ordusu 1993-cü ildən bu yana erməni tapşığı altında qalan Kəlbəcərə daxil olub:

"Bununla da Azərbaycan Respublikası BMT Təhlükəsizlik Şurasının dəfə bir sonəndə - 27 iləndən cəhdur icra olunmuş 822 sayılı qotnaməsinə icra etmiş oldu. Yaşasın Ali Baş Komandan, yaşasın Şəhər Ordumuş, yaşasın Azərbaycan."

Bütün Azərbaycan xalqının gözü aydın olsun, hər birinizi təbrik edirəm. Qarabağ Azərbaycandır!".

www.adalet.az

Bu bir xalq qəzeti

ƏDALƏT

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-ci ilin
iyulundan çıxır

№ 157 (5817) 26 noyabr 2020-ci il

Qiyməti 30 qəpik

İlham Əliyev xalqa müraciət etdi

Kəlbəcər azad olundu!

Bax: səh.2

Səfir: "Türkiyə bütün savaş
müddətində Azərbaycana qarşı
siyasi təzyiqlərə cavab verib"

Türkiyə bütün savaş müddətində Azərbaycana qarşı edilən siyasi təzyiqlərə cavab verib, čünki bizi iki dövlət, bir millətlik.

Adəlet.az-in məlumatına görə, bunt Türkiyənin Azərbaycandakı soñiri Erkan Özöral deyib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Türkiyənin münasibətləri qardaşlıq münasibətləridir, dünən heç bir millətləri arasında belə münasibət yoxdur:

"Azərbaycan da bizim votonuzdur. Üryəimiz eyni hissələrdir. Azərbaycanın kodları kedərimiz, sevinci sevinçimizdir. Bu gün kəlbəcərlilər yenidən doğma torpaqlarına qayıdır. Bu, Azərbaycanın böyük zəfərinin notcasıdır. Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanında olub. Hazırda da Türkiyə bütün imkanları ilə Azərbaycanın yanındadır".

Kəlbəcərin təhsil statistikası açıqlanıb

Təhsil Nazirliyi Kəlbəcər rayonunun təhsil statistikasını açıqlayıb.

Nazirliyden Adəlet.az-a verilən məlumatə görə, 1992-1993-cü illerde Kəlbəcər məktəblərinin sayı 96, müəllimlərinin sayı 1113, şagirdlərinin sayı 9747 olub.

2020-2021-ci tədris ilində Kəlbəcər məktəblərinin sayı 109, müəllimlərinin sayı 1952, şagirdlərinin sayı 15666-dir.

"Ordumuz
Azərbaycan-Ermənistan
sərhədini çıxacıq və
yüksəkliklərdəki mövqelər
tutulacaq"

Dünen şəhər saatlarından
Azərbaycan Ordusunun texnika
ləri Gögöl rayonunun Toğana
kəndi və Daşkəsən rayonundan
Kəlbəcərə hərəkət edir.

Bunu Müdafia Nazirliyinin
Matbuat Xidmətinin rəhbəri,
polkovnik Vayif Dərgahlı deyib.

Qurum rəsmisi qeyd edib ki,
bölmələrimiz bu istiqamətdə
hərəkətini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib,

qosunların hərəkət marsrutu
üzərə çətin keçilən dağ yollarını
minalardan tozlaşdırın və istiqdəya
həzir vəziyyəti getirilir.

"Kəlbəcərin orası dağlıqdır, hündür
dağ, demək olar ki, 3500 metrən
artıqdır. Bu ağır şəraitdə Azər
baycan Ordusuna daxil olaraq
Kəlbəcər orasını nəzarət
götürürək. İlk olaraq bölmələri
məzənnələr, dənizlər, dağlar, hərəkət
mənzilərini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib.

Bunu Müdafia Nazirliyinin
Matbuat Xidmətinin rəhbəri,
polkovnik Vayif Dərgahlı deyib.

Qurum rəsmisi qeyd edib ki,
bölmələrimiz bu istiqamətdə
hərəkətini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib,

qosunların hərəkət marsrutu
üzərə çətin keçilən dağ yollarını
minalardan tozlaşdırın və istiqdəya
həzir vəziyyəti getirilir.

"Kəlbəcərin orası dağlıqdır, hündür
dağ, demək olar ki, 3500 metrən
artıqdır. Bu ağır şəraitdə Azər
baycan Ordusuna daxil olaraq
Kəlbəcər orasını nəzarət
götürürək. İlk olaraq bölmələri
məzənnələr, dənizlər, dağlar, hərəkət
mənzilərini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib.

Bunu Müdafia Nazirliyinin
Matbuat Xidmətinin rəhbəri,
polkovnik Vayif Dərgahlı deyib.

Qurum rəsmisi qeyd edib ki,
bölmələrimiz bu istiqamətdə
hərəkətini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib,

qosunların hərəkət marsrutu
üzərə çətin keçilən dağ yollarını
minalardan tozlaşdırın və istiqdəya
həzir vəziyyəti getirilir.

"Kəlbəcərin orası dağlıqdır, hündür
dağ, demək olar ki, 3500 metrən
artıqdır. Bu ağır şəraitdə Azər
baycan Ordusuna daxil olaraq
Kəlbəcər orasını nəzarət
götürürək. İlk olaraq bölmələri
məzənnələr, dənizlər, dağlar, hərəkət
mənzilərini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib.

Bunu Müdafia Nazirliyinin
Matbuat Xidmətinin rəhbəri,
polkovnik Vayif Dərgahlı deyib.

Qurum rəsmisi qeyd edib ki,
bölmələrimiz bu istiqamətdə
hərəkətini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib,

qosunların hərəkət marsrutu
üzərə çətin keçilən dağ yollarını
minalardan tozlaşdırın və istiqdəya
həzir vəziyyəti getirilir.

"Kəlbəcərin orası dağlıqdır, hündür
dağ, demək olar ki, 3500 metrən
artıqdır. Bu ağır şəraitdə Azər
baycan Ordusuna daxil olaraq
Kəlbəcər orasını nəzarət
götürürək. İlk olaraq bölmələri
məzənnələr, dənizlər, dağlar, hərəkət
mənzilərini təmin etmək məqsədilə
mühəndis işləri başa çatdırılib.

Bunu Müdafia Nazirliyinin
Matbuat Xidmətinin rəhbəri,
polkovnik Vayif Dərgahlı deyib.

"Döyüsdə elə məqam olub ki,
Babək Səmidli məni həyata
qaytarıb"

Səhid polkovnik
Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Bunu 1-ci Ordu kor
pusunun komandiri,
general-major Hikmet
Həsənov biki neçə gün
əvvəl Suqovuşanda minaya düşərək
şəhid olan polkovnik
Babek Səmidli haqqında danışkarək deyib.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Bunu 1-ci Ordu kor
pusunun komandiri,
general-major Hikmet
Həsənov biki neçə gün
əvvəl Suqovuşanda minaya düşərək
şəhid olan polkovnik
Babek Səmidli haqqında danışkarək deyib.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Babek Səmidli millətçi,
bayraqını, xalqını
sevən bir iğid idi, bir
dost kimi isə ləyəqəti
sirdəş, yaxın bir silah
daş idi.

Nəlbə

İlham Əliyev xalqa müraciət etdi

Kəlbəcər azad olundu!

-Əziz həmvətənlər. Bu gün Kəlbəcər rayonu işğaldan azad olundu. Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm.

Əziz kəlbəcərlilər, gözünüz aydın olsun! Doğma rayonunuz işğaldan azad olundu. Bu günü Azərbaycan xalqı uzun illər ərzində səbirsizliklə gözləyirdi. Kəlbəcər rayonu 1993-cü il aprelin 2-də işgal edilmişdir. Günahsız insanlar öz dədə-baba torpağından vəhşicəsinə qovulmuşdur. Kəlbəcərin tarixi abidələrinə, təbiətinə böyük ziyan vurulmuşdur.

KiNEYATLIM, sadəcə olaraq, xarici dənizlərin idarəsi altında keçirən bir adam. Onlardan hansı idarəcilik gözləmək olardı? Onlardan hansı vətənpərvərlik gözləmək olardı? Hansı peşəkarlıq gözləmək olardı? Xarici işlər naziri. Heç bir dildə danışa bilmeyen təsadüfi bir adam, fizika müəllimi. Hansı ki, ümumiyyyətlə, başa düşmürdü xarici münasibətlər nədir, beynəxalq norma, prinsiplər nədir? Sadəcə ola-

Kəlbəcər rayonunun işğal altına düşməsi böyük faciə idi. Hər bir rayonun işğal altına düşməsi böyük faciə idi. 1992-ci ilin may ayında Şuşa və Laçın rayonlarının işğal altına düşməsindən sonra Kəlbəcərin də işğal altına düşməsi Ermənistanla Dağılıq Qarabağ arasında coğrafi əlaqə yaratdı. Hər kəs yaxşı bilir ki, keçmiş Dağılıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Ermənistən Respublikası ilə sərhədi yox idi. Ermənistəni Dağılıq Qarabağdan Laçın rayonu ayırdı, Laçın dəhlizi ayırdı. Laçın, Şuşa və ondan sonra Kəlbəcər rayonlarının işğal altına düşməsi böyük ərazidə Ermənistanla Dağılıq Qarabağ arasında coğrafi bağlılıq yaratdı və düşmənin məqsədi məhz bundan ibarət idi. Kəlbəcərin işğal altına düşməsindən sonra demək olar ki, Ermənistənla Dağılıq Qarabağ arasında bir çox yollar vasitəsilə əlaqə yaradıldı və ilk növbədə, silahlar, texnikalar, canlı qüvvə göndərilmişdir. Eyni zamanda, Ermənistənən sonrakı işğalçılıq siyasetinə də bu, böyük üstünlükler təmin etmişdir.

Naxçıvən Nərimanov, Əsasən şəraq, turist kimi ora-bura gedirdi və ağızına gələnini danişirdi. Müdafiə naziri, riyaziyyat müəllimi. Riyaziyyat müəllimi müdafiə naziri ola bilərmi? Məhz bu riyaziyyat müəllimi Şuşanı düşmənə təhvil verdi. Deyirdi ki, Şuşa əldən gedərsə, başıma gülə vuracağam. Bu günde qədər orada-burada sülənir. Şuşanı biz qaytarmışıq, biz. Siz satmısınız onu, xalq xainları. Daxili işlər naziri. Quldurluq baş alıb gedirdi, jurnalistlər həbs olunurdu, döyülfürdü, canlı efirde maşınların yük yerinə atılırdı. Bu idi Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin rəhbərləri. Baş nazır elmi kommunizm üzrə kiçik elmi işçi idi. Baxın, bu təzadılara baxın. Ölkə iqtisadiyyatını bazar iqtisadiyyatı prinsipleri esasında qabağa aparmağa məsul olan adam elmi kommunizm üzrə kiçik elmi işçi idi. Hansı idarəcilik, hansı islahatlar, hansı müdafiə qabiliyyəti təmin oluna bilərdi? Bizim dərdimiz və faciəmiz budur ki, təsadüfi adamlar hakimiyətə gəldilər, hakimiyəti qanunsuz yollarla qəsb etdilər və ölkəmizi uçuruma apardılar.

Kelbəcər rayonunun işgal altına düşməsi o vaxt hakimiyyətdə olmuş Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin birbaşa məsuliyyətidir. Bütövlükdə torpaqlarımızın işgal altına düşməsində əsas günahkar Azərbaycan Xalq Cəbhəsidir. Çünkü əger 1992-ci ilde onlar qanunsuz yollarla hakimiyyətə gəlməsəydi, əger dövlət çevrilisi etməsəydi, bəlkə də, torpaqlarımız işgal altına düşməyə bilərdi. Əlbəttə ki, tarixə qayıdır nə ola bilərdi, nə olmaya bilərdi demək çox çətindir. Ancaq hər halda, torpaqlarımızın işgal altına düşməsində onların birbaşa iştirakı, əli var və bu məsuliyyəti onlar daşıyır. Çünkü 1992-ci ilin yaz aylarında hakimiyyət uğrunda mübarizə pik həddə çatmışdı. Azərbaycanda daxili çekişmələr baş alıb gedirdi, xaos, böhran yaranmışdı, siyasi böhran yaranmışdı və hakimiyyət uğrunda mübarizə çox ciddi fəsadlara gətirib çıxarmışdı. Ermənistan isə bundan istifadə edərək torpaqlarımızı zəbt etməyə davam edirdi. Şuşa və Laçının işgal altına düşməsindən sonra vəziyyət kritik həddə çatdı. Bundan istifadə edən Azərbaycan Xalq Cəbhəsi dövlət çevrilisi edərək hakimiyətə və əlkəmizi uşuruna apardılar.

Əgər Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın tələbi ile gəlməsəydi, Azərbaycan nəinki öz qalan torpaqlarını itirəcəkdi, ümumiyyətlə, dövlətçilik eldən gedəcəkdi. Öz laxlamış hakimiyyətini saxlamaq üçün vətəndaş müharibəsi başlamışdılar. Öz əsgərlərini əsir götürmişdilər. Gəncəni bombalamışdılar. Bunu heç kim unutmasın! Bilmeyenlər bilsinlər və gənc nəsil bunu bilsin, kim bizi bu bəlaya saldı? Kim bu bəlanın səbəbkarıdır? Kim bir milyon insanın ağır vəziyyətə düşməsinin səbəbkarıdır? O vaxtkı Azərbaycan Xalq Cəbhəsi hakimiyyəti. Əslində, indi paralel aparsaq, onların obrazı elə bil kollektiv Paşinyandır - savadsız, biliksiz, iradəsiz, qorxaq, fərari, idarəetmədə heç bir təcrübəsi olmayan, xarici dairələrin təsiri altında olan, onların əli ilə idarə olunan və öz ölkəsini məhv edən. Bax, kollektiv Paşinyandır onlar. Onları tanımayanlar, əger onlar haqqında hər hansı bir təsəvvür yaratmaq istəsələr, Paşinyana baxsınlar. Onun addımlarına baxsınlar və onun simasında o vaxtkı Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin və ölkə rəhbərliyinin siması ni görecəklər.

Cəbhəsi dovlət çevrilişti edərək hakimiyyətə gəldi. Ancaq ondan sonra nə oldu? Ondan sonra bütün səyələrini öz laxlamış hakimiyyəti ni möhkəmləndirmək, ölkəmizdə repressiyalar təşkil etmek, senzurəni tətbiq etmek və digər antidemokratik addımlar atmağa yönəldi. Torpaqlarımız işğala məruz qalırıldı, mülki əhalimiz öz dədə-baba torpaqlarından didərgin salınır di, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi, onun rəhbərliyi ancaq bir məqsədi güdürdülər ki, öz ciblərini doldursunlar, öz yaxın adamlarını vəzifelərə təyin etsinlər və öz hakimiyyətinin ömrünü uzatsınlar. Kəlbəcərin işgal altına düşməsi bax, bu çirkin addımların nəticəsi idi. Başqa cür ola da bilməzdi. İndi gənc nəsil xatırlamır, ancaq bilməlidirlər ki, o vaxt Azərbaycana kim-lər rəhbərlik edirdi, hansı bilik sahibləri, hansı səriştə sahibləri. O adamların heç bir təcrübəsi yox idi. O adamlar - o vaxt rəhbərlikdə təmsil olunmuş adamlar, yüksək postlar tutmuş adamlar bir gün belə heç bir idarəyə, heç bir kiçik bir müəssisəyə rəhbərlik etməmişdilər. Onlar ölkəni, xüsusilə böhranlı vəziyyətdə olan ölkəni necə idare edə bilərdilər? Amma onların vəzifə hərisliyi, tamahı, iştahası, görməmişliyi Azərbaycanı bax, bu vəziyyətə gətirib çıxardı. Baxın, görün, Azərbaycanı o vaxt kimlər idarə edirdi?! Parlamentin sedri kiçik elmi işçi idi, özü də uğursuz bir elmi işçi idi. Dövlət katibi - komsomoldan çıxmış karverist, özü də sonrakı nı gorəcəklər.

Kəlbəcər bizim qədim torpağımızdır. Qədim Azərbaycan torpağıdır. Kəlbəcər ərazi baxımından bizim ən böyük rayonlarımızdan bıdır. Kəlbəcərin tarixi abidələri bizim böyük sərvətimizdir. Həm məscidler, həm kilsələr bizim tarixi sərvətimizdir. Azərbaycan xalqı onu yaxşı bilir və bütün dünya bilməlidir ki, Kəlbəcədə mövcud olan kilsələr qədim Qafqaz Albaniyası dövlətinə məxsusdur. Bunu təsdiqləyen bir çox tarixi sənədlər var. Bu, heç kəsə sırr deyil. Sadəcə olaraq, erməni "tarixçiləri" və saxtakarlar qədim alban kilsələrini saxtakarlıqla erməniləşdiriblər, öz yazılarını oraya əlavə ediblər və bu kilsələri özünükülləşdiriblər. Tarixə baxmaq kifayətdir, hər kəs görsün ki, 1830-cu illərdə çar Rusiyası alban kilsəsini ləğv etdi, alban kilsəsinin bütün mülkiyyətini erməni Qriqoryan kilsəsinə verdi və erməni keşişləri, onların havadarları bu kilsələri mənimseməyə başladılar. Qafqaz Albaniyasının tarixini silmək, unutdurmaq onların başlıca vəzifəsi idi. Amma biz imkan vermədi. Azərbaycanda bu məsələ ilə bağlı kifayət qədər böyük elmi baza var, əsərlər var. Bu əsərlər nəinki elm ictimaiyyətinə, bütövlükdə dünya ictimaiyyətinə çatdırılır və çatdırılmalıdır. Qafqaz Albaniyası böyük dövlət olub. Onun paytaxtı Qəbələ şəhəri olub. Qafqaz Albaniyasına aid olan tarixi abidələr, kilsələr bizim tarixi-mədəni sə-

vətimizdir. Biz bu kilsələri qoruyuruq. Mən bu kilsələrdə dəfələrlə olmuşam, Şəki şəhərində, Qəbələ rayonunda, Udi kilsəsində. Bildiyiniz kimi, müharibə dövründə Heydər Əliyev Fon-dunun təşəbbüsü ilə Nic qəsəbəsində qədim Udi Qafqaz Albaniyası kilsəsinin temir işləri yekunlaşdı və bu kilsənin açılışı oldu. Biz bu kilsələri mədəni sərvətimiz kimi qoruyuruq. Ona görə, heç kim narahat olmasın. Bu kilsə-lər bundan sonra da dövlət tərefindən qoruna-caq. Azerbaycanın multikulturalizmle, dinləra-rası münasibətlə bağlı apardığı siyaset bütün dünya tərefindən, dünya liderləri tərefindən təqdirlə qarşılanır. Narahatlıq ifadə etmək istə-yən bəzi Qərb daireləri bizim dağılmış məscid-lərə baxsınlar, Ağdam, Şuşa, Zəngilan, Cəbra-yıl, Füzuli məscidlərinə və digər məscidlərə. O məscidlər ya dağıldılib, ya da ki, təhqir edilib, donuzlar saxlanılıb. Niyə bu, narahatlıq doğur-murdu? Otuz il bu barədə niyə heç kim məsə-lə qaldırmırkı, bizdən başqa? Mən bu məsəle-ni dəfələrlə beynəlxalq tribunalardan, beynəlxalq kürsülərdən, xarici həmkarlarımıla temas-lar əsnasında qaldırmışdım. Nə üçün buna heç kim narahatlıq ifadə etmirdi? Nə üçün bu mə-sələ ilə bağlı heç kim beynəlxalq heyət gön-dərmək istəmirdi? Bu suallara cavab istəyir Azərbaycan xalqı. Biz bu cavabı bilirik. Ona görə bir daha demək isteyirəm, bizim işimizə qarışmaq istəyən, yaxud da ki, nədəsə ittiham etmək istəyən getsin, ilk növbədə, güzgüyə baxsın.

Kəlbəcər rayonu füsunkar təbiətə, zəngin mədəni irsə malikdir. Bizim bir neçə böyük çayımızın mənbəyi Kəlbəcər rayonundadır. Onlar arasında ən böyüyü Tərtər çayıdır, uzunluğu 200 kilometrdir. Bazarçay, Xaçınçay. Onları uzunluğu təqribən 200 kilometrə yaxındır. Bu çaylar böyük ərazini qidalandırır. Ancaq mənfur düşmən bizi bu imkanlardan məhrum etdi. Çünkü Tərtər çayı 1970-ci illerde ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə inşa edilmiş Sərsəng su anbarına axıdlıır. Sərsəng su anbarı o vaxt o məqsədlə tikilmişdi ki, Qarabağın Aran zonasında yerləşən 6-7 rayonda suvarma işləri təmin edilsin. O vaxt Sərsəng su anbarı inşa ediləndən sonra heç vaxt suvarılmayan 100 min hektar ərazi artıq suvarılmaja başlamışdır. Ağdam, Goranboy, Yevlax, Bərdə, Tərtər və digər rayonlar oradan qaynaqlanırdı. Mənfur düşmən suyumuza kəsdi. Yayda suyu kəsirdi, qışda buraxırdı və su basıldı bütün torpaqları. Bax, bize qarşı ekoloji terror təşkil edilirdi. Ermənistən terror dövlətidir, bu terrorun bir çox əlamətləri var. Tarixi abidələrimizin dağılıması, mülki əhaliyə qarşı töredilən soyqırımı, meşələrimizin qırılması, çaylarımının məcrasının dəyişdirilməsi və digər əlamətlər var. Baxın, Kəlbəcərdən başlayan Tərtər çayının suyu Sərsəng su anbarında və ondan sonra Suqovuşan su anbarında yiğilirdi, işğalçıların maraqlarını təmin edirdi, bize isə su gəlmirdi. Biz Suqovuşan qəsəbəsini alandan sonra indi artıq suyun verilməsi başlamışdır və 100 min hektara suyun verilməsi nəzərdə tutulur.

Kəlbəcər rayonunda böyük meşə əraziləri vardır. Kəlbəcər rayonunda 24 min hektar meşə ərazisi var. Bu, böyük sərvətimizdir. Mənfun düşmen bu meşələri qırıb, talayıb, satıb. Görün, son günlər ərzində onlar hansı çirkin işlələ məşğuldur, meşələri yandırırlar ki, ekoloji faciə, fəlaket yaratsınlar. Bu oğrular meşələri qırırlar, aparırlar ki, Ermənistanda satsınlar. Evləri yandırırlar, hansı ki, o evləri onlar tikməyiblər. Onlar kəlbəcərlilərin evlərinə giriblər, soxulublar, orada yaşayıblar. Məktəbləri yandırırlar, apara bilmədikləri ev heyvanlarını öldürürlər. Görün, biz kimlərlə, hansı vəhşilərlə üz-üzə idik! Mən bir daha deyirəm və hər dəfə de deyəcəyəm, bizim Qəlebəmiz təkcə Ermənistən dövləti üzərində əldə edilmiş qələbe deyil, biz ormanın fasızlığını məhv etdiyik.

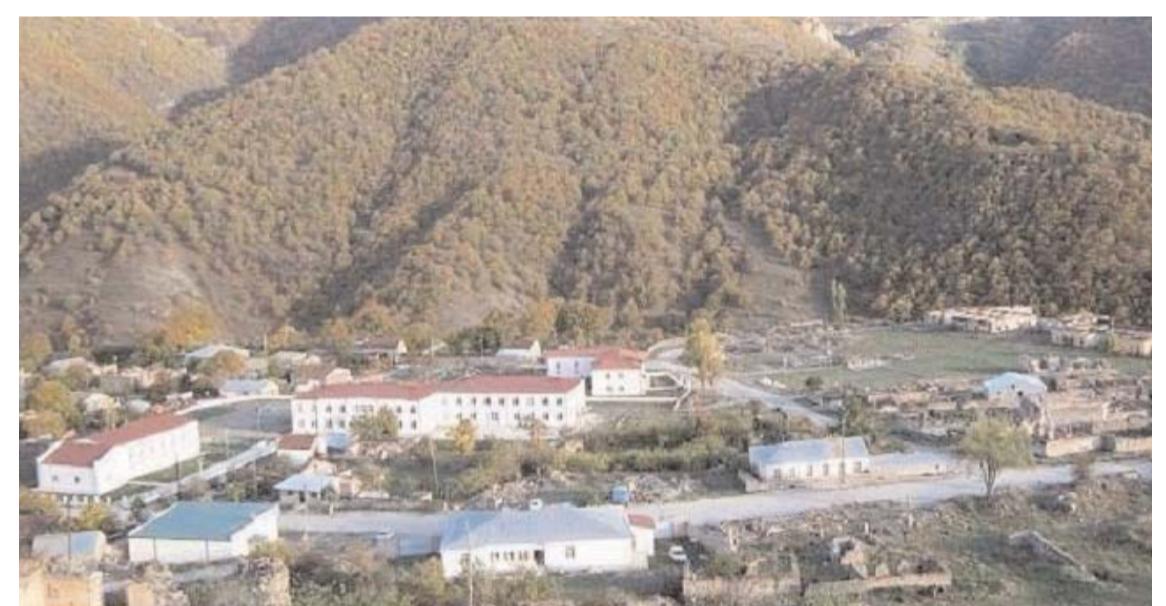
yıl, biz erməni faşizmini məhv etdik. Biz Kəlbəcəri bərpa edəcəyik, heç kimin şübhəsi olmasın və həyat qayıdacaq. Kəlbəcərdə kənd təsərrüfatı inkişaf edəcək, xüsusiət heyvandarlıq. Bizim orada böyük otlaq sahələrimiz var. Kəlbəcərin zəngin təbii qaynaqları,

təbii ehtiyatları var. Düşmən bu ehtiyatları vəhşicəsinə istismar edib. Sovet vaxtında bütün sovet məkanında məşhur olan İstisu suyu Kəlbəcərdə istehsal olunurdu. İndi İstisu da bizim nezərətimizə qayıdır. Vaxtılı ora böyük kuron zonası idi. Mənfur düşmən hər tərəfi dağıdırıb. İndi o görüntüler var, hər kəs görə bilər. Hamı sini bərpa edəcəyik, Kəlbəcəri yenidən quracaqıq, kəndləri, Kəlbəcər şəhərini. Tapşırıqları vermişəm ki, şəhərin yenidən qurulması ilə əlaqədar baş plan hazırlanınsın, təkcə Kəlbəcər şəhəri yox, bütün şəhərlər üzrə və həyat qaydacaqdır.

Kəlbəcərdə mənfur düşmən digər cinayədə törədib, qanunsuz məskunlaşma aparıb. Həm Ermenistan ərazisindən qanunsuz yollarla orada insanlar məskunlaşıb, həm də xaric ölkələrdən. Bu isə hərbi cinayətdir və Cenevə Konvensiyasına görə hərbi cinayət sayılır. Bizi düşməni məsuliyyətə cəlb edəcəyik, cavab verəcəkdir, bütün hərbi cinayətlərə görə, bütün dağıntılara görə. Mən Ağdam şəhərində olaraq kən bir salamat bina tapmadım, Füzulidə da həmçinin, Cəbrayılda da həmçinin. Hər tərəfdən dağıdıblar, elə bil ki, vəhşi qəbilə keçib oradan.

Biz isə qurub-yaradarıq. Biz bu şəhərləri bu rayonları yenidən dırçəldəcəyik. Bu rayonların bərpası ilə bağlı böyük planlarımız var. Artıq, bu planlar reallaşır, infrastruktur layihələri icra edilməyə başlayır. Şuşaya yeni yolun çəkilişi artıq başlanmışdır. Sovet vaxtında Şuşaya getmək üçün bir yol var idi - Ağdamdan Xankəndiyə, oradan da Şuşaya. İndi biz Füzuli rayonundan yeni yol çəkirik. Bu yol Xocavənd rayonunun bir hissəsindən keçəcək. Göstəriş vermişəm ki, bu, tezliklə təmin edilsin. Halbuki bu, böyük işdir, orada yol olmayı və meşələrin içi ilə yol salınır, dərələr, təpələr, çox ağır relyef var orada. Amma biz bunu edəcəyik. Dəmir yollarını bərpa edəcəyik. O cümlədən, Naxçıvan Muxtar Respublikasına gedən dəmir yolu bərpası ilə əlaqədar artıq ilkincil göstərişlər verilmişdir. Bərdə-Ağdam dəmir yolu bərpası ilə əlaqədar artıq praktiki addımlar atılmışdır. Ağdam rayonunun bərpası və gələcəkdə orada yaşayacaq insanların rəhatlığı üçün bu yol mütləq olmalıdır. Yəni, bütün bu işlər planlı şəkildə aparılacaq və Azərbaycan vətəndaşları görüləcək işlərlə bağlı müntəzəm olaraq məlumatlandırılacaqdır. Büttün işləri biz planlı şəkildə etməliyik. Bir dahə demək istəyirəm, ilk növbədə, dəymış bütürziyan beynəlxalq ekspertlərin iştirakı ilə he-

yirdim ki, lazım olsa torpaqlarımızı herbi yolla azad edeceyik. Deyirdim ki, müharibə heç zaman istisna olunmur. Danışıqlar dövründə müxtəlif mərhələlərdə dəfələrlə təklif iрeli sürüldü ki, Azərbaycan tərəfi müharibə yolundan imtina etsin. Mən heç vaxt buna razılıq vermirdim. Ondan sonra məni ittiham etməyə başlayırdılar ki, İlham Əliyev müharibəyə başlamaq istəyir. Mən deyirdim ki, məsələni sülh yolu ilə həll etmək istəyirəm. Amma həll etmək istəyirəm. Ermənistan nə istəyirdi? Status-kvonu saxlamaq, əbədi etmək. Hesab edirdi ki, əger 26-27 il ərzində buna nail olubsa, deməli, bundan sonra da nail olacaq. Hesab edirdilər ki, onların havadarları daim onları müdafiə edəcəklər, onların arxasında duracaqlar, onların əvəzine müharibə aparacaqlar. Onlar, ümumiyyətlə, hesab edirlər ki, bütün dünya bunlara borcludur. Onlar bu ziyanlı və xəstə təfəkkürle öz ölkəsini idarə etmək istəyirlər ki, kimse gəlməlidir, bunlara mütləq kömək göstərməlidir. Bəs, siz özünüz nəyə qadırsınız? Əgər hər zaman kiminse ətəyindən yapışb hansısa imtiyaz umursunuza, bəs, özünüz nəyə qadırsınız? Bax, bu təfəkkür onların cəmiyyətini də demek olar ki, yanlış istiqamətə aparıb. Bu gün də hamıya qarşı iddialar iрeli sürürlər ki, na üçün bizi heç kim müdafiə etmir. Sizi kim müdafiə etməlidir? Siz müstəqil ölkəsiniz, - əger belə demək mümkündürse, - müstəqil ölkə kimi də yaşayın, bu, birincisi. İkincisi, siz başqasının torpağını zəbt etmişiniz. Bir milyon insanı evsiz-eşiksiz qoymusunuz. Bütün binaları, evləri, şəhərləri dağıtmışınız. Siz özünüzü vehşilər kimi aparmısınız. Haqq-ədalət sizin tərəfinizdə deyil, beynəlxalq hüquq sizin tərəfinizdə deyil, tarixi həqiqət sizin tərəfinizdə deyil. Amma hesab edirdilər ki, bu torpaqları əbədi saxlayacaqlar. Hesab edirdilər ki, vaxt keçəcək, nəsil-lər dəyişəcək. Azərbaycan xalqı bunu unudaqaq, bu vəziyyətlə barışacaq. Səhv etdilər. Heç vaxt biz bu vəziyyətlə barışmaq fikrində deyildik. Mən Prezident kimi bu illər ərzində əlimdən gələni edirdim ki, Dağlıq Qarabağ məsəlesi daim gündəlikdə olsun, özü də daim gündəliyin mərkəzində olsun. Həm ölkə daxiliində vətənpərvərlik, milli qürur, həmrəylik hissələri daha da yüksək səviyyəyə qalxsın. Həm beynəlxalq müstəvidə daim bu məsələ gündəlikdə olsun. Hər kəs bilsin, həqiqət nədən ibarətdir, hər kəs bilsin, təcavüzkar kimdir, zərər-çəkmiş tərəf kimdir və biz buna nail olduq. İndi dünyada hər kəs bunu bilir. Əgər Vətən mü-

sablanacaq. Ondan sonra məhkəmə iddiaları
Ondan sonra şəhərlərimizin, kəndlərimizin
baş plan əsasında yenidən qurulması, kənd tə-
sərrüfatı, digər infrastruktur layihələri, su, işçilər
ile əlaqədar lazımı tədbirlər. Ondan sonra yolu
lar. Biz düşməni Şuşadan qovanda oraya get-
dən su xəttini sıradan çıxarıb. İndi Şuşada su
yoxdur. Bax, budu bu döymən.

Bizim əsgərlərimiz görəndə ki, Ağdam rayonunun bir kəndində erməni əhalisi vaxtında çıx a bilməyib, onlara çıxməq üçün şərait yaratıblar. Onlara söz deyən olmayıb. Amma mən fur düşmən bizim meşələrimizi yandırır, evlərimizi yandırır, su xəttini sıradan çıxarıb. Hesab edir ki, bu, bizi dayandıracaq? Biz istenilən yerə su xətti çəkmişik - ucqar dağlara çəkmişik, dağ kəndlərinə çəkmişik. Hamisini bərpə edəcəyik, hamisini. Artıq müvafiq göstərişlə verilibdir ve əminəm ki, biz bu işləri vaxtında gərəcəyik.

Düşmən Kəlbəcərə yeni eybəcər bir ad verib. Onlar "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın xəritələrini düzəltmişdilər. Həni o xəritələr Hamısı məhv oldu. O xəritələr, sadəcə olaraq kağız parçasıdır. Həm Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin bütün ərazisini, Şuşanı, eyni zamanda, ətrafda yerləşən bütün 7 rayonu da aid etmişlər "Dağlıq Qarabağ respublikası"na. Bu xəritələri dərc edirdilər, dərsliklərə salmışdılar sərgilərdə nümayiş etdirirdilər. Bu xəritələr onlar e上帝 təqdim edirdilər ki, budur "Dağlıq Qarabağ respublikası". İndi nə qalib o xəritələr də? Heç nə. Azerbaycan öz ərazi bütövlüyü nün bərpası istiqamətində lazımı addımlar atıbdır.

Mən bir daha danışqlar dövrünə qayitmadı
isteyirəm. O vaxt dəfələrlə mənə deyilirdi ki
münaqışə yalnız sülh yolu ilə həll olunmalıdır.
Deyə bilərəm ki, bütün beynəlxalq təşkilatlar
təmasda olduğum bütün böyük dövlətlərin idarələri
dəfələrlə deyirdilər ki, münaqışənin hərbi həlli yoxdur. Bu, ifadələr açıq mətbuatda

haribəsi dövründə xarici mətbuata diqqət yetirsek, görərik ki, əlbəttə, qərəzli, islamofob, anti-Azərbaycan, ermənipərəst məqalələr və reportajlar üstünlük təşkil edir. Ancaq, eyni zamanda, əvvəlki dövrdən fərqli olaraq bir çox obyektiv, həqiqəti əks etdirən reportajlar, məqalələr də dərc edildi.

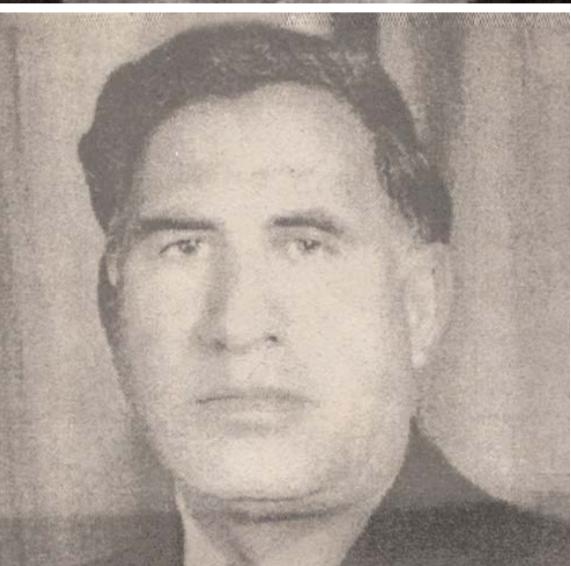
Dəvə bildəm ki, biz informasiya mühərri-

Deye bilərəm ki, biz informasiya müharibəsində qələbə qazandıq. Biz döyük meydanında qələbə qazandıq, informasiya məkanında qələbə qazandıq, siyasi müstəvidə qələbə qazandıq. Müharibənin nəticələri mən deyən kimi oldu. Mən ilk günlərdən deyirdim ki, bu məsələ öz həllini hərbi, siyasi yollarla tapmalıdır. Deyirdim ki, biz məsələnin hərbi yollarla həlli ni hər an dayandırıa bilərik və buna hazırlıq. Bir şərtlə, Paşinyan şəxsən özü deməlidir ki, nə vaxt o, bizim torpaqlarımızdan çıxır. Öhdəlik götürməlidir, tarix verməlidir. Deməlidir ki, nə vaxt bizim torpaqlarımızdan çıxır. Bu olan kimi, mən bizim hücum əməliyyatlarımızı dayandırıram. O, artıq cəzasını alıb. Halbuki o vaxt o, 7 şərti bizə irəli sürəndə demişəm: Mənim bir şərtim var, - sənin yeddi şərtini zibil yesiyi-

nə atıram, - rədd ol, çıx get törpağımızdan. Öz xoşunla çıx get. Əger qulaq assaydı, bu rəzil vəziyyətə düşməzdi. Müharibənin neticeləri də mən deyən kimi oldu. Biz Cəbrayıllı, Füzuli-nı, Zəngilanı, Qubadlını, Murovdağı, Suqovu-şanı, Hadrutu, Xocavənd rayonunun böyük hissəsini və Şuşanı hərbi yollarla azad etdik. Döyüş meydanında düşmənin belini qırdıq. Şuşanın azad olunmasından bir gün sonra 70-dən çox kəndin azad edilməsi ilə düşmən diz çökdü, kapitulyasiya aktına imza atdı. Hələ ki, bilmirəm harada. Bunu gizlədirirlər. Yəqin ki, nə vaxtsa bize deyəcəklər. Paşinyan, harada im-zalamışsan sən bu kapitulyasiya aktını? Ancaq

Mühabirə bir daha gösterdi kim kimdir. Ermənistan məğlub edilmiş ölkədir. Azərbaycan zəfər etmiş ölkədir. Kəlbəcər bi-

Behiştı istəmirəm, Kəlbəcəri görmüşəm!

Mən cənnəti görmüşəm. Nəinki görmişəm, hətta o cənnətdə yaşışamış. O cənnətdəki Zəmzəm bulağının (mənim gördüyü cənnətdə Zəmzəm bulağı tək deyildi, yüzden çoxuydu) suyundan ləzətli içmişəm. Hətta o Zəmzəm bulağında da yə bulaqlarında doyuncu cimmişəm də. Üz-gözümde bir az nur varsa o Zəmzəm bulağında ve ya bulaqlardan su içerdise, o bulaqlarda cimberdise düz bir il xəstələnmezdə, yanağından qan damarı. Mən Dədə Şəmsirə de ilk dəfa o cənnətdə görmüşəm. At belində, sazi çıxınndə, qocalı-cavanlı, gəlinli-qızlı, alaçıqlardan bayırı qaçardılar ki, Dədə Şəmsirə tamaşa eləsinə.

Mən dağlar aşığı, şairlər şairi Sücaeti de ilk dəfa Dəlidəğdə görmüşəm.

O cənnətdə Dədə Şəmsirin sazinin sehriyə düşən Səməd Vurğun cəhənnəm əzablarına qatlaşanda Dədə Şəmsir köməyə çağırırdı:

Aşıq Şəmsir, Dəlidəğdən keçəndə,
Kəkkılı daslardan xəber al məni.
Ceyran bulağından qızlar içənde,
Saz tutub, söz qoşub yada sal məni!

AQİL ABBAS

AŞIQ ŞƏMSİR DƏLİDAĞDAN KEÇƏNDƏ

Ceyran bulağı, Yüz bulaq, Gəlin qayası, Dəlidəğ Hansısa bir alman filosofu yazır ki: "Allah dün-yani yaradanda Azərbaycanı cannet yaratdı. Sonra qorxdı ki, bütün insanlar Azərbaycanca qaraçar, ona görə hər kəsa öz Vətənini şirin elədi". Nemes olsa da köpəyoğlu yaman devib. Azərbaycanın bütövlükde na qədər cannet olub-olmadığı mübahisə doğura bilər, amma mənim yuxarıda sadaladığım yerlər əsl cannet idi.

Gəlek Dəlidəğda. Niye Dəlidəğdən yazdim? Sonda aydınlaşar.

Təzə nəsil bilməz, köhnə nəslin de çoxu bilməz, bilənlərin bəlkə də çoxunun yadından çıxıb, Kəlbəcərlər Laçının arasında Dəlidəğ. Tanrıının möcüzəsi. Və biza sağlığımızda bəxş elədiyi cannetin bir parçası. Dünyada Ağılı dağ, Müdrük dağ varmı-yoxmu bilmirəm, bəzim dağımız niye dəliydi?

Göy üzü tərtəmiz, Şəhriyar demiş, gün dalını dağlarır və qəfil qapqara buludlar göyler şaqqıldayıv, yağış, tufan, sel. Qaçıb girirsən alaçığa. Yağış çadırı nə cür döyəcləyirsa dünyanın heç bir bəstəkarının bəstələyə bilməyəcəyi ecazkar bir müsiki ruhunu oxşayıv. Texminən yarım saat, nə bilim qırıq dəqiqə. Sonra Tanrı məlekələri göndərir, buludlara dağıdır haralarasına aparırlar. Yenə göy üzü tərtəmiz, yəne gün dalını dağlarıv.

Və millət qaçır yollarda batıb qalmış maşınlarının köməyinə.

- Bir, iki, üç! Ya Əlli! Ya Həzrət Abbas!

- Ə, az qaz ver, təkəri yandırırsan!

- Ay əsaq, ay bala, kənara durun, təkərin altına düşərsiniz!

- Ə, güc verin dana! Əlinizi pişik yevib!

Nəhayət, Həzrət Əlinin, Həzrət Abbasın köməyi ilə və qollarının gücünə maşını batdırı yerdən basıb çıxarırlar.

- Uraaaa!

Maşın basanların və kənardan azarkeşlik edənlərin alqışına (elə bil "Neftçi" "Ararat" a qol vurub) az qala Dəlidəğ səksər.

Maşın basanları xanımları təzəcə ərlərinin, oğullarının paltalarını deyinə-deyinə temizləyib ipden asırlar ki...

... göy üzü tərtəmiz, gün dalını dağlaşır, nəinki qara, heç aq bulud da yoxdu...

... aləm deyir bir-birinə, bir dolu başlayır, bir dolu başlayır, heç kas inanmaz, amma Dəlidəği görənlər sözümüz təsdiq edir. Göydə bulud yox, bu dolu hardan yağıdı! İndi alımlımız deyəcək ki, belə şey mümkün deyil. Axi mən və mənim kimi Dəlidəğda olanlar bunun dəfələrlə şahidi olub. Bu, Tanrıının möcüzəsi, ay Tanrıya inanmayanlar. Hami qaçıb dolmuş alaçıqlara. Minik maşınları olanların halına baxasan, evde yorğan-döşək qalımir, daşıyılıb tökürlər maşının üstüne.

Bu dolu çəkər 15-20 dəqiqə. Sonra uşaqların dolu daşlaşması başlar.

Torpaq yağışın, dolunun səmmmini alıb bir az toxdayandan sonra top atılar ortaşa, futbol qışığı, vur-çatlaşın. Hakim də söyüş olardı.

- Penal. Top əlinə dəyib.
- Yalançının...
- Lap yalançının...
Kimin söyüşi daha güclüydü, səsi daha bərk çıxırdı, qolu daha qüvvətliydi, ya daha yaxşı ağac çalırdı, onun sözü keçirdi.

Və bəi də gördün duman-çən geldi, oyun qaldı yarımcıq. Yenə ham cekildi alaçıqlara, ortaşa nərd geldi, şahmat gəldi, ya da bir alaçıqlıq yığıldılar, loto gəldi ortaşa. Onda domino dəb deyildi. Cavanlar da sıvişib aradan çıxdılar, cekildilər bəi xəlvətə, girişdilər qumara.

Alaçıqların ağızında da samovar tüsünləndər. O samovar tüstüsünün çox qızılıb, şirin bir qoxusunu gelirdi.

Yayın tülyanında heç sulu qarın yağdığını gördünüz mü? Deməli, Dəlidəğdə olmamışınız.

Ən gözəl axşamların biri də futbol olandır. Hamida radiu yoxudu ki. Yiğişardılar bir radionun başına, bəlkə yüz adam. Həmin vaxt, vallah, Valid Sənani-nın səsi Xan eminin sesindən də şirin gelirdi adama. illah da ki "Neftçi" qol vuranda.

Bilmirəm, Valid Sənani Dəlidəğdə olub, ya yox, amma səsi Dəlidəğdə çox gəzib.

Düz o Dəlidəğin başına çıxmışdım dostlarımıla. Torpağı qazib, qazdığım yere daş doldurub iri hərflərə dağın ən yüksək yamacına "Aqıl" yazmışdım.

Dərvish Cavanşirin (Cavanşir Eloğlu) gözəl bir şeridi vardi:

*Qurban olum, torpağına, daşına,
Qaldır məni Əlincənin qaşına.
Qoy dolanım, Vətən, sənin başına,
Deməsinlər pərvanəsi çatışır.*

Mən Dəlidəğin qaşında çox olmuşam, amma pərvanəsi olmağa gücüm çatmadı.

İndi nə Dədə Şəmsir Dəlidəğdən keçir, nə Ceyran bulağından qızlar içir, nə Sücaetin ahi Dəlidəğin oyadır, nə də alaçıqların qabağında samovar tüsünlər. Yəqin mənim adımı yazdıığım daşlar da göyərib.

Bakıda havalar yayın qora bisirdiyi bər vaxtda serin keçir; gah yağış yağır, gah gün çıxır, gah kükələşir. Sosial şəbəkələrdə oxuyuram, kimi deyir Yesintuki Bakıya gelib, kimi deyir Kislovodski, kimi deyir Soçi. Dəlidəğdən ölü burunlarının ucu göynəməkən göy əskiyə dönən qarabağlılar da deyir ki, Dəlidəğ Bakıya gelib. Boş sözüd, dostlar, gəlse də Bakıya niyə gelir ki, gedər ilanmələməz çöllərdəki qaçqın qəsəbələrinə!

Xudu Məmmədov Dəlidəğdə öz cibin puluna və təbii ki, Sadiq Murtuzəvin də eməyini qeyd etməliyik, sekkizgüləşli möhtəşəm bir "Çoban evi" tikdirmişdi, texminən 80-ci illərdə. Sadiq Murtuzayev or telefon da çəkdirmişdi. Və o vaxt heç kəs bilmirdi ki, bu "Çoban evi" niyə səkkizgüləşli ulduz formasındı.

Sücaet:

*İçimdə bir qərib ney sizildəyir,
Yəqin bürüyübü duman dağları.
Ayağım yerim, gözlərim görmür,
Oyadarmı bu ah, aman dağları!?*

Yox, amioğlu, oyatmır. Mənə inanmır, səndən sonra yanına gələnlərdən soruş. Amma bilmək olmaz bu dünyadan işlərini. Bəlkə mən yanına geləndə dedim ki, əmioğlu, ahi, amanın dağları oyatdır.

2017-ci il

Gəzenfər Paşayev

Oğlum, bu məktubu şairlerimizin Qarabağa, Şuşaya, Ali Baş Komandanımıza, iğid əzər və zabitlərimizə həsr etdikləri şeirlərinin təsiri altında yazıram.

Kaş Bəxtiyar Vahabzadədən, Eldar Baxışdan, Xelil Rzadən, Şahmar Əkbərzadədən başlımış, bütün şairlerimiz hər iki Qarabağı Mühərabesinə həsr olmuşdur. Bu, gələcəkə tariximizə aşdırılmışdır. Bu, gələcəkə tariximizə aşdırılmışdır.

Oğlum, bu bir ay yarım ərzində o qədər fərqli hadisələr baş verib ki, səymaqla qurtaran deyil. Siz cəbhədə vuruşduğunuzda görə onlardan xəberini olma biler. Ondan ki, onları, xüsusiədən xalqımızın başçılığı getirən xoş xəbərləri sənə və əsgər yoldaşlarına məmənənlüqlər çatdırırıram.

Kendimiz, qəsəbə və şəhərlərimiz düşmən tapdağından azad etdildikdən anan fexrə deyir: "Oğluma qurban olun, bayraqı o sancı!"

Anan cəbhəye yun corab və əlcəklər hökü gəndərib. Dağlarda artıq soyuq düşüb - deyir. Üç-dörd əlcəyin üstündə sonin adını yazır. Deyir ki, bəlkə onlardan biri oğluma qismət oldu. Anan bir də onu deyir ki, oğlumun gözləltisi var, esli-nəslisi olan gözəl qızdır. Allah qoysa, sen qayıdan kimi nişan taxarı.

Ay oğul, məhərabə başlayandan, özge vaxtı metibəxən çıxmayan ananala televizorun qabağından cəkilişir. Əvvəller bir kənd azad ediləndə sevincimiz həddi-hüdədü olurdu. Sonralar beş-ən kənd azad edəndə, dəha çox torpaqlarımızın, yurd-yuvazımızın azad olunması arzusu ilə yaşıyırıq. Sizə güvənidir. Bilirdik ki, işgəl olunmuş bütün torpaqlarımızı azad edəcəksiniz. Ananın gözəl həmşə ekranda göstərilən əsgərlərin arasında səni axtarır.

Bilmirəm, Şuşada bayraqımı sancağı gördünüm? "Yuxarı Gövhər

Oğluma məktub

Ağə

"Ağə" məscidində azan səsini eşitdim?

Ay oğul, azan səsi sanki qələbəmizin müjdəsinə xəber verirdi. Şənin əziz canına and olsun, bu gece sehərə kimi sevincindən yatmadı.

Allaha şükr ki, anaları gözü yaşlı, körpələri yetim qoyan, Koroğlu cüssəli oğlanları əlil, şikət edən mühərabəye son qoyıldı. Düşmən diz çökerək təslim oldu. Bütün torpaqlarımızın qaytarılması barədə sənəde qol çəkdi.

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin göstərdiyi kimi, Ermenistan rehberliyi bu addımı atmasayı erməni ordusu məhv edilər, Qarabağda onların yaşaması sual altında olardı. İmzalanmış sənədən asasən tekce Qarabağ deyil, ermənilər Qazax rayonunun zəbt edilmiş kəndlərini da qeyd-şərtisiz qaytarmayı əhdəsinə götürdü. Düşmənin kapitaliyasına qədər müzəffər ordumuz Füzuli, Cəbrayı, Zengilan, Qubadlı rayonlarını, Şuşa şəhərini, böyük strateji şəhəriyyəti on Murov dağının yüksəkləklərini və bir çox başqa əraziləri azad etmişdi. Qrafik əsasında 1 dekabr 2020-ci il tarixində kim Kəlbəcər, Ağdam və Laçın rayonları da azad edilmişdi. Gözün aydın olsun! Ağdam və Kəlbəcər artıq azad edilib.

Beleliklə, tariximiz qızıl herflərə yazılış şəhifəsi başlıyır. Bu şəhife Ali Baş Komandan və yenilmez ordumuzu adı ilə bağlı olacaq.

Bu, çoxlarının ağlinə belə gəlməyən inanılmaz qələbedir. Bu tarixi qələbe Şah İsmayıllı Xətəyi və Nadir Şah Əhsərin hakimiyyətindən sonra hissəsindən çıxan torpaqlarımızın itirilməsinə son qoydu. Vətənimizdən dildər gəsəsi Şuşa, dünyaya Üzeyir bay Hacıbəyli kimi dahini, Natavan, Füridin bay Kəlcəri, Niyazi, Y.V. Cəmənzəminli, Ə.Haqverdiyev, Süleyman Ələşərov, Cabbar Qaryagdioglu, Seyid Şuşinski, Qurban Prımov, Xan Şuşinski, Arif Babayev və bir çox başqa şəhərləri azad etmişdi. Qrafik əsasında 1 dekabr 2020-ci il tarixində kim Kəlbəcər, Ağdam və Laçın rayonları da azad edilmişdi. Gözün aydın olsun! Ağdam və Kəlbəcər artıq azad edilib.

Beləliklə, tariximiz qızıl herflərə yazılış şəhifəsi başlıyır. Bu şəhife Ali Baş Komandan və yenilmez ordumuzu adı ilə bağlı olacaq.

Bu, çoxlarının ağlinə belə gəlməyən inanılmaz qələbedir. Bu tarixi qələbe Şah İsmayıllı Xətəyi və Nadir Şah Əhsərin hakimiyyətindən sonra hissəsindən çıxan torpaqlarımızın itirilməsinə son qoydu. Vətənimizdən dildər gəsəsi Şuşa, dünyaya Üzeyir bay Hacıbəyli kimi dahini, Natavan, Füridin bay Kəlcəri, Niyazi, Y.V. Cəmənzəminli, Ə.Haqverdiyev, Süleyman Ələşərov, Cabbar Qaryagdioglu, Seyid Şuşinski, Qurban Prımov, Xan Şuşinski, Arif Babayev və bir çox başqa şəhərləri azad etmişdi. Qrafik əsasında 1 dekabr 2020-ci il tarixində kim Kəlbəcər, Ağdam və Laçın rayonları da azad edilmişdi. Gözün aydın olsun! Ağdam və Kəlbəcər artıq azad edilib.

Ay oğul, illər, qərinələr, əsrlər deyisir, bu ermənilər deyisir ki, deyisir. Atalar yaxşı deyib: "Əyri ağaç çıxmardın?

Rus yazıçısı və diplomat Qriboyedov onları yaxşı tanıymış.

Ay oğul, əslində, təkcə Qriboyedov deyil, XI əsrde yaşamış Gilan hökməndəri Keykavus (Şah Kavus), Puşkin, A.Düra, Veličko, Mayakovski və başqalarının bu xalq haqqında dedikleri heqiqətdən xəber verir. Burada Keykavusun "Qabusname" əsərinin müxtəlif xalqlardan bəhs edən 23-cü fəsildə ermənilər haqqında dile getirdiyi sözüleri verməkələr kifayətlənirəm: "Ermenilərin eybi: əgrı, gözögütürməyən, bir ayığı qəcməqədə olan, yersiz hay-küy salan, vəfəsiz, riyakar, üreyi xittli, ağasına düşmən olmalarıdır. Ümumiyyətən, onlar başdan-aşağa müsbətən çox menfiye yaxındırlar..." (Bax: "Qabusname", Bakı, "Altun kitab", 2005, s.99).

Deyirəm, nə oyladı, tükü kimi qəcib çıxılan Zori Balayani təpib Qarabağda getirəyidər. Deyyədilər: "Balayan, nə olduğunu, deyirdin, Qarabağ ermənilərindən. Eldar Baxışın uzaqgörənliliklə qəleme aldığı şeirləndən niyə nəticə çıxmardın?

Ancəq qarayaxmalarından el çəkmişlər. Guya biz muzdu silahlılarından, türk əsgerlərindən istifadə edirik. Unudular ki, Ulu Önderimizin esasını qoyduğu Naxçıvanski adına "Hərbi məktəb"imiz var, Aviasiya Akademiamız var, Hərbi Nəzən donanması üçün kadrlar hazırlayan məktəbimiz var, Hərbi texnika və sursat hazırlı-

O nadir yazmışan Zori Balayani, Bala da bizimdir, zor da bizimdir. Öləmk istayırsən, gel Qarabağa Kəfədə bizimdir, gor da bizimdir.

İndi gel, ermənilər köçhökçünү, qachaqacını öz gözərlərinə gör.

Allaha şükr ki, Zori Balayaların, Silva Kaputyanyanın, Ağabekyanın arzuları gözərlərində qaldı.

Oğlum, ermənilər möğlülüyü tərəfindən həzm edə bilmirlər. Həzm edə bilmirlər ki, bundan sonra 30 il evvel olduğu kimi Azərbaycan vətəndaşları olacaq-

yan "Müdafia Sənayesi Nazirliyi"miz var, Sərhəd qoşunları məktəbimiz var.

Hətta Fövgələdə Hallar Nazirliyi nazirinde Hərbi Akademiyamız var. illərdən bəri Türkiye, Rusiya və başqa yerlərdə oxuyub gelən, en müasir texnikadən istifadə etməyi bacaran yüksək ixtisaslı mütəxəssisimiz var.

Biz dayanmadan bu işlə məşğul olmuşuz. Məhərabəni milli kadrlarımız aparıb.

Ermənilər isə goreşen kimi torpaqlarımızı esib yararsız hala salmaqla, xəndək, tunel qazmaqla, üçqat istehkamlar qurmaqla məşğul olublar.

Möhərrəm prezidentimiz Birinci xənim Mehriban Əliyeva ile bu yaxınlarda Füzuli və Cəbrayı rayon və şəhərlərində olarkən ermənilərin vəhşiliklərini öz gözərlərini görmüş, bunu exlaqsızlıq və vandalizm son heddi addandırıb, qoy dünya görsün kimi qonşuluq edirik - deməsidir. Görürər de.

Xarici ölkələrin ölkəmizdəki səfirliyi və diplomatiyik korpusun nümayəndələri de Füzuli rayonunu və şəhərinə ziyarət etdilər. Gözərlər ilə gördüklerinə inanın bilmirdilər. Bütün dünyada özünü yaxıq xalq kimi qəleme verən ermənilərin törediyi vəhşiliklər onları dehşetə getirdi. Gördürlər ki, bir ev, bir birkələ belə salamat qalmayıb, hamisini dağdırıblar, daş da üstə qoymayıblar.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, Qarabağ məhərabəni Prezidentimiz müdirlik sərkərdə olduğunu göstərdiyi kimi, dünya miqyaslı müdrik siyasetçi olduğunu da bir daha sübut etdi. Ağdam, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının qan tüküldən, şəhid vərəkənənən qazanıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, Qarabağ məhərabəni Prezidentimiz müdirlik sərkərdə olduğunu göstərdiyi kimi, dünya miqyaslı müdrik siyasetçi olduğunu da bir daha sübut etdi. Ağdam, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının qan tüküldən, şəhid vərəkənənən qazanıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün anan Prezidentimizdən azad edilmişsi Ali Baş Komandanımızın müdriklilikinə yeni qatılım üzə çıxarıb.

Oğlum, sən qayıdan kimi qurban keçəcəyik. Ananla məsləhətəşmiş, Prezidentimizde qurban keçəcəyik ki, xəta-bələdan uzaq olsun. Allah onu qorunur! Hər gün

**Seadət
Sultan**

KƏND HƏSRƏTİ

(Hekayə)

Bir vaxtlar Nüsrət kişi külfətin rayon-
dan paytaxt Bakıya məcburi köçkünlər kimi
gətiriciliyi aqlına belə gətirməzdi. Ailənin
həm mənəvi, həm də maddi bacımdan əziz-
yət çəkməsi təkcə Səriyyə arvadı deyil, büt-
tün ailəni çıxırmış, durumda qoymuşdu.
Vəziyyətin bu yərə galib çıxmazı mənşur
qonşuların torpaq iddiasına düşməsi nəti-
cəsindən baş vermişdi.

1992-ci ildə öz yurd-yuvusundan didər-
gin salnan yerli şəhəri, müxtəlif aran ra-
yonlarından başqa paytaxt Bakıya da üz-
tutmuşdu. O dönmə Bakı kəndlərinin
bər coxunda məcburi köçkünlərin sovet
vaxtı pioner düşərgəsi kimi istifadə edilən
məkənlərdə yerləşdirilmiş adət idi.

Nüsrət dayının bir övladı vardı. Gözü-
nünə aqı-qarası olan oğlunu yenice evlən-
dirmişdi. Bu toy-büsət havasının muradı
gözündə qaldı - zaman keçmədi ki, erməni-
lərlə tələnətli qışasını yürüdürdək, torpaq-
ları zəbt etmək, böyük ermənisətan yarat-
maq yüzləyən düşəndi.

Oğlu Akifin ailsindən yenice dünənyaya
gəlmis oğlan usaqının sevincini tam yaşa-
madan, evindən-əsypəndən didərgin düşən
ailə Bakınum Buzovna qəsəbəsində məs-
kunlaşa bildi. Həyat yoldaşı Aliya yenice
doğulan körpəsinin qayğıları ilə ailənin
düsüyümür durumdan, əzəb-əziyət girdabu-
dan çıxmaga çalışır. Hayat yoldaşının
mühəndis kimi harada iş dütələcəyi sual
altıda idi. Yenice dünənyaya görə açan körp-
ənin qayğılarını çəkmək də vardi. Gəlin
gəldiyi evdə evdar xanım idi Aliya. Orta
məktəbi bitirən-bitirməz elçi düşən Akifgi-
lin ailəsindən rəqəbat qazanmışdır. Qaynana
və qaynatma qulluqunda dayanırdı. Gündö-
lik ailə-maişət işləri, qaynanasına kömək
və həyat yoldaşının qulluqunda dayanıraq
idi işi. Qəfil əsən düşmən küləyi ailənin sa-
kitliyini büs-bütün darmadığın etdi. Mə-
buri köçkünlük həyatı başlıdı.

Bu minvalla Akif tikiñi trestində işə
bastı. Ailənin yüksək vəylər kimi onun
onun üzərinə düşürdü. Atası Nüsrət alıqı
pençisi mövaciibini də nəvəsindən istəklərinə
yerinə yetirəmk üçün xərçəndi. Amma
ailənin qayğıları bitmirdi ki, bitmirdi. Nüsrət
kişi daim qayğılı, fikirlər və kədlər görür-
dü. Beləcə, aylar illəri avz edirdi.

Nüsrət kişi ilə qapı-qonşu olan Amil pa-
yzı ayları girdə, soyuqlar dişməyə başla-
yanda bəltəq getməyi çox sevirdi. Tılouunu
da götürüb səhər tezən balıq tutmaq sev-
dasi ilə evdən çıxardı. Amilgilin də külfəti
çox idi. İki oğlu, bəz qız əvdəti vardi. Onlar-
nın azıqası, dolanışıq bu aylarda elə balıq
yeməklər başa gəldi.

Bir gün adəti üzrə Amil yenə tilovunu
götürüb balığa gedirdi. Dəniz çox tələtüm-
lü idi.

Həmisi kimi sakit deyildi. Elə yenice
yərini rahatlaşdırıb tilovunu dəmət atmaq is-
tayırdı ki, birk qədər aralıdan nəsə eşid-
di.

Qayalıqlara tərəf boylanan, ləpədö-
yandən sezə bilmədiyi tanış bir kölgəni gör-
dü. Uzadın qonşusu Nüsrət kişiyyə oxşat-
dı. Yanılmamışdı. Nüsrət kişi özü idi.

Düzləri üstə qayanın üzərinə çöküb, ba-
şını göyo tərəf qaldırıb nələ çəkərək:

-Vətan həsrətinə, kənd həsrətinə dözə
bilmirəm!!! Qoy, Allah manı bağışlasın!
Hamıñdan halaltı istiyərim - sözlərini
bitirən-bitirməz, özünü ləpələrin qoynuna
atdı...

**İlin ən yaxşı qapıcısı adına
6 namizəd**

FİFA ilin ən yaxşı qapıcısı mükafatına
namızdır oyunçuların siyahısını yayımla-
yıb.

Qol.xəber verir ki, namızdlar sırasın-
da aşağıdakılardır qeyd olunanlar yer alıb:

Alison Becker ("Liverpul"), Tibo Kurta
("Real" Madrid), Keylor Navas (PSJ), Ma-
nuel Noyer ("Bavariya"), Yan Oblak ("Atle-
tiko"), Mark-Andre ter Stegen ("Barselona").

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqil Abbas

Baş redaktor:
İradə Tunçay

Müharibədə yaralanmış Elçin Səmədovun ailəsi üçün ev tikiləcək

Əmək və Əhalinin Sosial
Müdafiəsi Nazirliyi Qəlebə-
mizin qəhrəmanlarından biri
olan, müharibədə yaralan-
mış Elçin Səmədovun ailəsi
üçün ev tikintisini öhdəsinə
götürüb.

Adətən az-ın məlumatına
göre, buna Əmək və Əhalinin
Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin
metbuat xidmətinin rəhbəri

Fazıl Talibli deyib.

Onun sözlerini göre, nazir-
liyin əməkdaşları müharibədə
çoşxayı qəfi yarasa almış El-
çinən mənəvi, həm də maddi bacımdan əziz-
yət çəkməsi təkcə Səriyyə arvadı deyil, büt-
tün ailəni çıxırmış, durumda qoymuşdu.
Vəziyyətin bu yərə galib çıxmazı mənşur
qonşuların torpaq iddiasına düşməsi nəti-
cəsindən baş vermişdi.

1992-ci ildə öz yurd-yuvusundan didər-
gin salnan yerli şəhəri, müxtəlif aran ra-
yonlarından başqa paytaxt Bakıya da üz-
tutmuşdu. O dönmə Bakı kəndlərinin
bər coxunda məcburi köçkünlərin sovet
vaxtı pioner düşərgəsi kimi istifadə edilən
məkənlərdə yerləşdirilmiş adət idi.

Nüsrət dayının bir övladı vardı. Gözü-
nünə aqı-qarası olan oğlunu yenice evlən-
dirmişdi. Bu toy-büsət havasının muradı
gözündə qaldı - zaman keçmədi ki, erməni-
lərlə tələnətli qışasını yürüdürdək, torpaq-
ları zəbt etmək, böyük ermənisətan yarat-
maq yüzləyən düşəndi.

Oğlu Akifin ailsindən yenice dünənyaya
gəlmis oğlan usaqının sevincini tam yaşa-
madan, evindən-əsypəndən didərgin düşən
ailə Bakınum Buzovna qəsəbəsində məs-
kunlaşa bildi. Həyat yoldaşı Aliya yenice
doğulan körpəsinin qayğıları ilə ailənin
düsüyümür durumdan, əzəb-əziyət girdabu-
dan çıxmaga çalışır. Hayat yoldaşının
mühəndis kimi harada iş dütələcəyi sual
altıda idi. Yenice dünənyaya görə açan körp-
ənin qayğılarını çəkmək də vardi. Gəlin
gəldiyi evdə evdar xanım idi Aliya. Orta
məktəbi bitirən-bitirməz elçi düşən Akifgi-
lin ailəsindən rəqəbat qazanmışdır. Qaynana
və qaynatma qulluqunda dayanırdı. Gündö-
lik ailə-maişət işləri, qaynanasına kömək
və həyat yoldaşının qulluqunda dayanıraq
idi işi. Qəfil əsən düşmən küləyi ailənin sa-
kitliyini büs-bütün darmadığın etdi. Mə-
buri köçkünlük həyatı başlıdı.

"Ağdamın dağılmış vəziyyətini hər görəndə
mənəvi olaraq çökürdüm"

Əməkdar artist Təyyar Bayramov xatirələrindən danışdı

"Bizim bəzi muğamlarımız var ki, qadınların səsində almır. Neca? "Rast" muğamının mayesine görə qadınlar müra-
ciat etmirlər. Əger "Şahnaz", "Qatar" muğamı kişi ifaçıları üçün çətinlik törədərə, xanım ifaçıları onu çox rahatlaşla ifa edirlər. Bizim çox gözəl xanım xanəndələrini var. Nümu-
nə olə biləcək qadın xanəndələrini var."

"Ədalət" qəzetinin qonağı
Respublikanın əməkdar artisti
Təyyar Bayramovdur.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əvələy qeyd edim ki, muğam bizim
xalqımızın milli servetidir, milli
müsəkkimizdir. Menin üçün muğam
həyati ayrılmaz hissəsidir. De-
məmək olur ki, həyatiyin mühümü
bi hissəsi müqəmələrdir. Ister tele-
bələr yetişdirmək, ister opera və Ba-
let Teatrında fealiyyət, isterse de
konsertlər və sefərlər baxımdan
məmək.

-Əvələy qeyd edim ki, muğam baxımdan
məmək.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir?

-Əməkdar artist Təyyar Bayramov.

-Mən həmisi xanəndələrimiz
müsahibə edəndə onlara onənəvi
bir sənələr verir, muğam sizin
üçün nə deməkdir